

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Joannis Pierii Valeriani Bellunensis Hieroglyphica, Sive De Sacris Ægyptiorum Aliarumque Gentium Literis, Commentariorum Libri LVIII

Valeriano, Pierio

[Lipsiae] ; Francofurti Ad Moenum, 1678

Fluvii. Christus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14259

A etiam opera faciamus: quia tam rebellis est vetita consecrari, quam contumacis facienda relinquere. Ac de nive, & omni glacie, sentit idem Eucherius: de pruina vero secus, quippe quam abstinentia symbolum esse tradit, propterea quod ea sit in causa, ut calor corporis ad salubritatē refrigerat. *Pruina ab abstinentia symbolum, quare.* eaq; de causa dictum, *Factus sum sicut iter in pruina.* Et quoniam huc incidimus, LXVII. Psalmo ubi legitur, *Et virtus ejus in nubibus*, Theologi Apostolos idem idem per nubes interpretantur, veluti procul extantes, & supra terrena omnia negotia in altum erectos, diviniq; insuper spiritus aqua plenos, qua mox arva, campos, & universam terram inundarent, unde fecundissimos bonorum fructuum proventus obveniret. Hujusmodi enim pluviam decidere, & rotulentum imbrem terram irrigare, nostra pietas per preces polcere consuevit.

FONTES LIBRI. CAP. XIX.

SEquuntur fontes, de quibus Psalmo sexagesimo octavo legimus, *Ex fontibus Israel Dei laudes in ecclesia emanare*: quod ita Theologi accipiunt, ut intelligamus, ex Legis & Prophetarum libris veluti ex quibusdam fontibus perennibus, Israelitico olim populo Dei doctrinam atque cognitionem affuisse: ex quibus fontibus viri illi sanctissimi ac Deo pleni multa haurientes, hymnos in Dei laudem componebant. Apostolus etiam, primos Christianae pietatis doctores à Christo electos, per aquarum fontes, qui repente apparuerint, interpretes plerique designarunt, ubi Euthymius unanimem veterum sententiam secutus, & penumero ait per Aquam, Evangelicæ prædicationis doctrinam significari. Jam quod David ait, *Inter montes transibunt aqua, potabunt eas omnes bestiae agri*, O. Psal. 104. *stendere voluit, nulla tam alpètria, tamq; inaccessibilia loca fore, in qua doctrina Divina legis non sit penetratura: nam per bestias pleriq; sacre Scripturae locis impii ponuntur, & qui nullam adhuc rerum divinarum doctrinam audierunt. Et quod Levitico legislator vaia omnia pollui dicit, in qua pollutorum morticinum inciderit, exceptis, inquit, fontibus aquarum, per fontes quippe & cisternas, & castella, & collectiones aquarum, doctrinam intelligens, & Magistros, qui quod pravis nonnumquam moribus polluti sunt, non tamen prorsus abominandi: de quibus scilicet Matthæus, *Omnia quaecumq; dicunt vobis, facite & custodite, secundum autem operum eorum nolite facere.* Ad hæc sextis Hebraeorum castris per xxi. aquæ dulcis fontes ad Elim repertos, Hieronymus Apostolos xii. interpretatur, de quorum fontibus derivata aqua totius terrarum orbis siccitatem rigant. Communi vero scriptorum omnium consensu, dulcedo aquis præcipue fontanis attribuitur, quamvis in optima aqua neque sapor neque odor ul' us à Phycis requiratur. Quia tamen sitientibus, cum scilicet sicco spuit ore viator, aquæ potus suavissimus accidit, factum ut Poeta *dulcis aqua saliente sitim restringere vivo*, Virg. Ecl. 5. *Deut. 32.* inter objectamenta ingenii posuerint. Ita illud Deuteronomii cantico expressit, mel de petra dictum super Mose, hoc est, tam suavem tamque dulcem & amabilem aquam, ut melli similis esse videretur. Chrysofomus quoque aquæ suavitatem pro melle ex petra profliente intelligit, cum nusquam legatur mel à Mose de petra unquam educum. Apud Davidem vero Psalmo lxxxii. *Educto de petra melle saturavit eos*, Interpretes ita dicunt: *Parvit Christus quatuor millia hominum septem panibus, quia potavit eos mellita doctrina sua usque ad saturitatem.* Res enim omnes ab eo gesta, præter historiam, mysticum etiam sensum secum trahunt. *Quam dulcia (canit pietas) faucibus meis* Psal. 119. *eloquentia tua! super mel ori meo.* Petra igitur illa unde fluebat aqua, ut Apostolus ait, erat Christus. Atque hic fons ille fertur, de quo cecinerit David: *Sitivit anima mea ad Deum fontem vivum*, Zach. 13. Zacharias patentem fontem dixerit apparitum: Hieremias fontem aquæ vivæ derelinquendum conqueratur.*

FLUVII CHRISTUS. CAP. XX.

SEdenim in fluviorum metaphoris longe frequentius est in Divinis literis Christi significatum, ut Psal. xlv. *Fluminis impetus lætificat civitatem, quam incolit Deus, ubi nostri Theologi flumen Christum esse dicunt, propter ducissima ejus fluentia, de quibus Psalmo primo multa disserere. Hinc apud Prophetas legas: Ecce ego ad eos de labor quasi tranquillum flumen.* Et Eccl. 24. *Ego sapientia effudi flumina: ego quasi trames aqua immenso de fluvio: ego quasi fluvius Doris, & sicut aquaductus exiit de Paradiso: & quæ sequuntur in hanc sententiam. Quinetiam ait Dominus, flumina aqua viva de*

Metaphorica fluviorum in Divinis acceptione
Joan. 71.
ventra

ventre ejus, qui crediderit emanaturus, quo sapientiã & facundiam intelligit volui, Ambrosio interprete
 quam assecuti erant ii, qui divino afflari Spiritu meruissent Itaq; Apostolorum doctrinam & institu-
 tionem pravisam à Psalmodographo, Theologi eo loco volunt, ubi, *Extulerunt flumina Domine, extu-*
lunt flumina voces suas, habetur. Et per amnes, qui per eosdem alveos decursuri erant, subsecutos
 Doctores accipiunt. Non negarim vero quod tradit Eucherius, flumina nonnumquam pro populo
 accipi, qui nondum in fidelem receptus esset, in quam sententiam corrivat ille *flumina Babylonis*, Jam
 & Apoc. 17. *Aqua, quas vidisti, super quas meretrix illa sedet, populi & turba & gentes sunt, & lingua*, Es-
 dem tendit Efaia dictum, cum *Beatos* appellavit eos, qui *super omnes aquas seminarent*. Apud Abacum
 Prophetam legas, *Fluminu terra scindetur*, quod de Hierosolymis dictum Græci tradunt, quæ scilicet
 fuerit Prophetarum patria, qui fluminum instar eam irrigabant, sed ad Jesu Christi adventum
 hiatura esset, & rimis aperienda, omnisque humos alveo ita fatiscente defluxus, penitusq; defectu-
 rus, futurum scilicet ut pristina exaresceret vaticinatio, quod eventus comprobavit. Quod vero
 septimo supra centesimum Psalmo legitur, *Deserta reddidit flumina, & aquarum fluxus in sitim trans-*
mutavit, flumina scilicet exsiccat, & quæ terra prius erat irrigua uliginosaque, ita deserta reddidit,
 ut prorsus sterilefceret; & aquarum venas abundantes ita obtura vit, ne ulla inde potio, sed sitis po-
 tius proflirent; Euthymius Græcus ipse ad Græcos Philosophos referri dicit, qui scilicet cum elo-
 quentiæ quasi fluminibus & disciplinarum varietate & copia redundarent, omni demum sapientia
 destitui visi sunt, cum illiterati ac piscatores homines eos reprefferunt.

TORRENS, CAP. XXI.

Eloquentia
descriptio. **A**ccedit huc torrens, cujus significatum ita refertur ad eloquentiam, ut torrens facundia vete-
 rum scriptorum sententia dicta sit ea dicendi vis, quæ magno dictionis impetu decurrit, quam
 in Pindari comendationem ita describit Horatius:

Carm. l. 4.
Od. 2. *Monte decurrens velut amnis, imbres*
Quem super rotas aluere ripas,
Fervet, immensusq; ruit profundo
Pindarus ore.

In Divinis vero literis mentio fit de quodam deliciarum torrente, Psalmo supra xxx. quinto pro qua
 plenissima Christianæ doctrinæ fluente intelliguntur. Torrentem autem dixit Psalmodographus, ob
 tempestativam doctrinam, quæ à Christi ore loco & tempore disfluebat, propterq; ejus in suaden-
 do & arguendo vehementiam, affluentissimamq; vim. Quin & propterea ea multa, quæ de propheti-
 cis sermonibus collecta in unum adducebat: fuit enim ad tempus torrens, & vehemens est ac vio-
 lentus, & ex multiplici aquarum concursu corrivatur, unde ait Eucherius, per torrentes insignium
 prædicatorum eloquentiam significari. Alioqui torrens in iisdem Divinis literis pro concupiscen-
 tiæ stimulo ponitur, quæ vel difficulter superetur, vel in profundum trahat, de quo plura inferius.

Psal. 125. Nam hic præterire non est animus locum in Psalmo, *Sicut torrens in Austro*, quam exultantis esse vo-
 cem, inquit Eucherius, & ex vitiorum vinculis ad libertatem conversionemq; redeuntis, qua postu-
 lat, ut Divinæ aspirationis auxilio atq; ope, peccatorum captivitate solvatur, sicut constricti glacie
 torrentes Austri tepore solvuntur.

CATARACTA, CAP. XXII.

Cataracta
descriptio. **E**st & Divinarum literarum proprium, vehementiam vel in sermone, vel in opere, aut alia quo-
 viam vi, per cataractam significare: atque hæc ea est cataractarum vox, cujus mentio habetur
 Psal. 41. Est vero cataracta, a quatuor alvei coarctatio, ubi aqua in angustum vel natura,
 vel arte collecta, aut sponte, aut artificis arbitrio, magno inde impetu atq; etiam fragore prorumpit.
 Sedenim quæ à natura est cataracta, nihil aliud quam strepitum & impetum præ se fert, eaque est na-
 turalis eloquentia sermonisve copia, nullo studio, sponte profluens. Quæ vero arte construitur, &
 vim & efficacem operum utilitatem suggerit: atque hujusmodi est dicendi facultas, arte labore, &
 diligentia, judicio atque exercitatione comparata.

MARE.